І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 32. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1962 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 32. VOL. LXVIII.

КУБА ПРОГРАЛА В ОН ІЗ СВОЄЮ СКАРГОЮ ПРОТИ ЗДА

Об'єднані Нації. — 104-членна Політична Комісія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй відкинула в четвер 15 лютого ц. р. більшістю 50 голосів проти 11 скаргу Куби проти З'єдинених Держав за „небезпечне для світового миру" втручання у внутрішні справи та плянування проти неї агресії. „За" резолюцією, що її зголосили Чехословаччина і Румунія, голосували тільки комуністичні країни і Куба, — „проти" голосували західні країни, 19 південно-американських держав, а з африкансько - азійського бльоку — Кипр, Маляї, Іран, Японія, Малягассі, Пакістан, Філіппіни, Сіям і Туреччина. Стримались від голосування 37 дальших азійсько - африканських країн, як також Югославія і Фінляндія, а чотири африканські країни абсентувались. Додаткову резолюцію, щоб ЗДА і Куба в безпосередніх переговорах мирно поладнали свій спір — відкинено 46 голосами проти 39 при 15-ох, що стримались. Так само виключно лиш совєтський бльок і Куба голосували за перший параграф резолюції, що говорив про „напружену ситуацію в Карібському обширі", — проти того параграфу було 47 держав, а 42 стримались. Зате прийнято вступ до резолюції з компліментарним зворотом про мирову місію Об'єднаних Націй. „За" голосували азійсько-африканські країни плюс комуністичний бльок, разом 41 голос, ніхто не голосував „проти", а 39 стримались, пояснивши, що той параграф не має нічого спільного із суттю дебатованої і дискутованої справи. На останньому засіданні Політичної Комісії Валеріян Зорін від СССР, Чандра Іга від Індії і Г. П. Маляляcекера від Цейльону — однозгідно атакували З'єдинені Держави за їх становище в Організації Американських Держав в справі Куби. Йдучи по лінії кубинських аргументів, названі промовці твердили, що Організація Американських Держав, як регіональна організація, "не мала права" виключити Кубу та приготовляти ґрунт для будьяких репресій проти Куби, бо воно ніби перечить чартерові Об'єднаних Націй, який нічого не каже про внутрішній устрій членських країн. Комуністичний режим Фіделя Кастра — казали вони — є „внутрішньою справою" Куби, яка не могла ніяким чином давати притоки Організації Американських Держав до виключання Куби. У відповіді оборонцям Фіделя Кастра Адлей Стівенсон закинув комуністам і їх поплентачам в Об'єднаних Націях, що вони використовують терен Об'єднаних Націй для викривлювання правди про Кубу та для атакування З'єдинених Держав, щоб відвернути увагу від суті справи: підривної роботи Куби на американському континенті й експортування нею комуністичної революції. Куба, зорієнтувавшись, що резолюція, зголошена Румунією і Чехословаччиною, не має ніяких шансів здобути більшість, почали заходи серед делеґатів п'ятьох держав т. зв. групи Казабляики на чолі з поплентацькими Єгиптом, Ганою і Гвінеєю, щоб вони зголосили „компромісову" резолюцію — із закликом до безпосередніх переговорів між ЗДА й Кубою. ЗДА рішуче цьому спротивились. Останнім промовцем був знову речник Куби, але всі його заклики були даремні.

ЛЕТ АСТРОНАВТА ҐЛЕННА ЗНОВ ВІДКЛАДЕНИЙ

Ковков Віч, Флорида. — Лет астронавта підполковника морської піхоти Джана Г. Ґлена знов відкладений і має відбутися у вівторок 20-го лютого, якщо буде відповідна погода на Флориді і в тих частинах, де астронавт мав би осідати на воді. Дехто із фахівців передбачав в п'ятницю 16-го лютого, що лет довкола Землі не відбудеться тому, бо в районі Флориди мала бути тоді буря. Це вже десятий раз відклали лет американського астронавта, який мав відбутися при кінці грудня 1961-го року. Коли б астронавт приземлювався на суші, тоді легше можна б було вибрати час для лету, бо не треба б брати до уваги вітрів над океаном, які спричинюють високі филі і утруднюють виловлення кабіни з води.

З ОПТИМІЗМОМ ПОЧАЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ КОНТРАКТУ СТАЛЕВАРІВ

Питсбурґ, Па. — 14-го лютого представники Об'єднаних Сталеварів Америки і 11-ох більших сталевих корпорацій почали переговори про продовження контракту про працю, який кінчається 30-го червня 1962. З обидвох боків висловлюють надію, що переговори скоро увінчаються успіхом і 450,000 сталеварів та більше як 500,000 робітників, які працюють із металевими фабрикатами, алюмінієм та в споріднених підприємствах без страйку зможуть працювати. Звичайно переговори починалися коло 1-го травня, але цього року вони почалися на півтора місяця вчасніше, бо і президент Кеннеді і секретар праці Артур Дж. Голдберґ стараються про те, щоб не було перерви в сталевій промисловості, і щоб не було непевности між сталеварнями, які, звичайно роблять запаси сталі в очікуванні страйку, а після заключення умови про працю звільняють робітників, бо мають забагато сталі. Коли б цього року вибух страйк в сталевій промисловості, то це припинило б ріст економіки, яка вже зовсім прийшла до себе після знижки в 1961-му році. 16-го лютого повідомляли з Питсбурґа про успіхи в переговорах.

В АМЕРИЦІ

● **Крайова Конференція** Християн і Жидів признала цьогорічну нагороду президентові Кеннеді, яку передадуть йому делеґати цієї Конференції у Білому Домі в найближчий понеділок 19-го лютого. Цю нагороду призначають щорічно тому, хто найбільше прислужився до здійснення братерства між народами. В неділю 18-го лютого зачинається Тиждень Братерства, і почесним головою цього тижня є Президент Кеннеді.

● **Директор Туристичної Служби ЗДА** Войт Джілмор заявив на зборах представників туристичних бюр в готелі Валдорф - Асторія в Ню Йорку, що справа збільшення числа туристів до ЗДА „лежить в серцях і в умах кожного американця". Носій на станції, шофер таксівки, урядовець і працівник готелю, келнер в ресторані — мають так відноситися до закордонних туристів, щоб вони відчували прихильність до себе.

● **Адміністратор** Мешканевої і Фінансової Аґенції д-р Роберт С. Вівер, якого президент Кеннеді хоче найменувати як першого негра на секретаря міського департаменту, заявив, що справа зорганізовання цього департаменту не повинна бути партійною проблемою, бо це є чисто адміністраційною і економічною справою, важливою для більшости американців, без огляду на їхню партійну приналежність.

● **Фармацевтична фірма** Чес. Пфайцер і Спілка повідомляє, що їй вдалося випродукувати вакцину, яка має забезпечувати одночасно проти кору, полїо, коклюшу, дифтерії і одного роду правця.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ВІДЗНАЧАЮЧИ 70-РІЧЧЯ МИТРОПОЛИТА-ІСПОВІДНИКА ЙОСИФА СЛІПОГО, ПРИГАДУЮТЬ СВІТОВІ МУЧЕНИЦТВО ТА ГЕРОЇЗМ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ І НАРОДУ В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ НЕВОЛІ

Всі Українські Католицькі Владики у вільному світі відзначили 70-річчя Первоієрарха Української Католицької Церкви спільним Пастирським Посланням; в цю неділю в усіх українських католицьких церквах будуть відправлені Торжественні Богослуження в намірені Митрополита і Народу; пресові конференції, всенародні зібрання та повідомлення інформують світ про переслідування в Україні

Сьогодні, в суботу 17-го лютого 1962, сповняється 70 років з дня народження первоієрарха Української Католицької Церкви, львівського і галицького митрополита Йосифа Сліпого, що вже 16 років є в'язнем комуно-московського окупанта України. Згідно з останніми повідомленнями, що продістались на захід посередніми шляхами, митрополит Сліпий мав би перебувати у в'язниці в Києві. З нагоди 70-річчя митрополита Сліпого, всі українські католицькі Владики у вільному світі, з ініціятиви митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Кир Амврозія Сенишина, проголосили спільне пастирське послання, текст якого надрукований на іншому місці з цьому числі „Свободи" і яке буде відчитане в усіх українських католицьких церквах в часі торжественних Богослужень в намірені митрополита Сліпого та української Церкви і Народу в цю неділю, 18-го лютого. В осідку Української Католицької Митрополії в ЗДА, в місті Філядельфії, митрополит Кир Амвросій Сенишин відправить в асисті духовенства архиєрейську Службу Божу в архикатедральному храмі Непорочного Зачаття о год. 4-ій по полудні, і в тому самому часі стемфордський Владика Кир Йосиф Шмондюк відправить архиєрейську Службу Божу в церкві св. Юра в Ню Йорку. Того ж дня в багатьох українських громадах відбудуться з цієї нагоди всенародні зібрання. Американська преса, а через неї й американська суспільність поінформована про ці врочистості, як і про їх причину і ціль та їх суть спеціяльними пресовими повідомленнями. В п'ятницю, 16-го лютого, як це число газети вже було на пресі, відбувалася в Ню Йорку в готелі Комадор спеціяльна пресова конференція, очолювана Преосв. Кир Йосифом Шмондюком. Вичерпуючі інформації для преси переслала вже раніше Пресова Служба Національної Католицької Добродійної Конференції (NCWC) у Вашинґтоні. В акції поширювання правди про символізовані митрополитом - ісповідником Йосифом Сліпим страдництво й героїзм українського народу та його Церкви в комуно-московській неволі беруть активну участь місцеві парафії та місцеві громадянські установи з Відділами УККомітету на чолі.

УРОЧИСТА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Ню Йорк. — Сімдесятиліття Митрополита - Ісповідника і свого дійсного члена з 1930-го року Кир Йосифа Сліпого вшанує Наукове Товариство ім. Шевченка у ЗДА урочистою науковою конференцією в дні 17-го лютого, влаштованою Історично-філософічною Секцією НТШ в залі Українського Інституту Америки. Почесним предсідником конференції буде стемфордський єпископ Кир Йосиф Шмондюк і її відкриття довершить проф. д-р Матвій Стахів, голова Секції. У програмі конференції, що почнеться о 6-ій годині вечора, передбачені доповіді: проф. д-ра Василя Ленцика н. н. „Митрополит Йосиф Сліпий, як ректор духовної Семінарії і Богословської Академії у Львові"; о. д-ра Мелетія Солсвія, ЧСВВ п. н. „Митрополит Сліпий, як вчений богослов"; о. ред. Петра Хомина з Торонта п. н. „Митрополит Йосиф Сліпий і його участь в унійних з'їздах"; проф. д-ра Василя Лева про „Митрополита Сліпого, як організатора науки" і д-ра Багдана Казимира з Канади про „Митрополита Сліпого в часі большевицької і німецької окупації".

МИТРОПОЛИТ - ІСПОВІДНИК КИР ЙОСИФ СЛІПИЙ

СИРАКЮЗИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 70-РІЧЧЯ МИТРОПОЛИТА-ІСПОВІДНИКА

На світлині сидять зліва до права: І. Городецький, І. Пігуляк, О. Бачинська, о. В. Осташ, о. В. Середович, о. Н. Шалока, М. Логаза, д-р Ф. Свістель, М. Сидорович. Стоять зліва: д-р С. Клюфас, Д. Матвійчук, С. Грицик, М. Граб, Ѳ. Зачкевич, М. Яворський, І. Ковальчик, Н. Гудкяк, З. Мягкий, Я. Величко, В. Петрів, І. Кіцак, М. Микитин, Н. Заяць

Сиракюзи. — Для відзначення 70-их роковин Митрополита Кир Йосифа Сліпого, пороблено в громаді усі заходи, щоб ці ювілейні святкування випали якнайвеличніше. На заклик Вп. о. дек. Василя Середовича, місцевого пароха, зійшлися численно представники усіх наших церковних і народних організацій, в дні 9-го лютого, вибрали з-поміж себе Ювілейний Комітет, який займеться підготовкою величавого концерту, що запляноаний на місяць березень. Крім того відбудуться 18-го лютого величаві святкування, а це відслуження торжественної Служби Божої, де будуть присутні всі представники організацій із своїми прапорами. Вже тепер поміщується матеріяли про нашого великого Митрополита і про переслідувану Церкву в місцевій англомовній пресі, як теж влаштовується радієві передачі із відповідними програмами. В тих святкуваннях бере активну участь сусідня парохія Обурн, Н. Й., де парохом є Вс. о. Василь Осташ.

В УКРАЇНІ ЗАМИКАЮТЬ ЦЕРКВИ

Мюнхенський „Шлях Перемоги" з певного джерела довідується та інформує, що московський окупант на західніх землях України замикає церкви. В районі міста Калуша позамикано церкви в таких селах: Підмихайлє, Добрівляни, Угринів Старий і Угринів Новий та Завій. Церква у Хотині має бути незабаром теж замкнена. Люди з тих сіл, в яких церкви замкнені, ходять на Богослуження до церкви у Бережниці. В цьому селі живе старенький 80-річний священик і його вірні побоюються, що коли він помре, то церква в Бережниці буде замкнена, бо відчувається велику недостачу священиків. Парохом у селі Бережниця був колись о. Андрій Бандера, батько сл. п. Степана. Отець Бандера помер на засланні.

$900 НА НАРОДНІ ЦІЛІ З ЙОНҐСТАВНУ

Йонґставн, Огайо. — При місцевій українській католицькій парафії існував довший час комітет Злучених Українських Організацій міста Йонґставну, що координував і очолював місцеву громадську працю. З кінцем м. р. цей комітет передав свої функції місцевому Відділові УККомітету а сам зліквідувався. На ліквідаційних сходинах, що ними проводив останній голова п. Петро Ліцак, вирішено, щоб готівку, яка була в касі, передати на народні цілі та розділено її: $500 на фонд будови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, і $400 на фонд будови української католицької церкви в Йонґставні — інформує інж. Євген Волошин, прохаючи рівночасно спростувати що він не є „отець", як це було помилково проголошено в списку жертводавців на пам'ятник Шевченкові.

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД ПРОДОВЖУЄ АКЦІЮ

Ню Йорк. — Уже від кількох років ентузіясти Стипендійного Фонду при Окружному Комітеті Укр. Нар. Союзу в Ню Йорку, Н. Й., з пп. Ковальчуком, д-ром Б. Левицьким, інж. Яримовичем та ін. у проводі докладають багато зусиль, щоб започаткувати та відповідно розгорнути і поширити однаково, як ідею, так і засоби цього фонду, призначеного на допомогу в студіях нашій молоді. В рямках цієї акції відбулася також виграшка автомобіля марки „Фалкон" на 1961-ий рік, образу артиста - маляра Михайла Мороза та примірника англомовної Енциклопедії Українознавства під час балю Союзівки, що відбувся минулої суботи, 10-го лютого, в місцевому Народному Домі. Щасливцями були власники білетів п. Дзюма, член 130-го Відділу УНСоюзу, що на свій білет Б11199 виграв автомобіль, й Євгенія Лициняк, що на білет А10680 виграла образ та невідомий ще власник білету Б14219, що виграв Енциклопедію. Виграшкою нагород проводили згадані ентузіясти Стипендійного Фонду разом з дир. Романом Крупкою та в присутності головного предсідника УНСоюзу Й. Лисогора, голови Окружного Комітету Відділів УНСоюзу адв. Ів. Фліса та імпрезового референта згаданого Комітету Володимира Клозника.

ЗАХІД ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗАГРОЖУВАННЯ ЛІТАКАМ НА ШЛЯХУ ДО БЕРЛІНА

Москва. — ЗДА, Британія і Франція зголосили спільну ноту протесту проти перешкоджування західньо-альянтським літакам в їхніх летах у повітряних „коридорах", що лучать Західній Берлін із Заходом. У минулий четвер знову совєтські МІҐ-и кружляли довкола 5-х західніх літаків та летіли в небезпечній віддалі 20 стіп. Західня нота пригадала, що ті летунські коридори були встановлені за чотиридержавним порозумінням у висліді спільно виграної війни та що західні альянти не дозволять на поменшення тих їх летунсько-комунікаційних прав. Західня нота пригадує порозуміння през. Кеннеді з Андреєм Громиком, щоб не робити нічого, що загострило б існуюче міжнародне напруження. Західня преса інформує, що Захід рішений дати охорону цивільним і транспортним літакам важкими бомбардувальниками і стежними літаками та що західні держави ні в якому разі не поступляться совєтському шантажеві. Західня нота перестерігає, що за всі інциденти, спровоковані совєтською акцією, будуть відповідальні Совєти. Вже в минулу середу численні совєтські військові літаки відбували лети в двох — так званому середньому і північному — летунських коридорах західніх альянтів, що ведуть понад східньо - німецькою територією від Західнього Берліну до Західньої Німеччини. Сім західньо-альянських військових літаків зголосили, що під час їхніх летів в близькому сусідстві від них появились совєтські МІҐ-и. Західні чинники покищо не знають, чи большевики вислали ті літаки в оті летунські коридори західніх альянтів, щоб спровокувати інциденти, чи на те, щоб перевірити реакцію Заходу. У тому самому дні до Західнього Берліну приїхав совєтський військовий командант полк. Андрей Соловьов. Він вимминув шлях через Фрідріхштрассе в американському секторі, де його раз уже американська сторожа не перепустила, та приїхав через міст Зандкруг, призначений для цивільного руху. Полк. Соловьов відвідав англійського команданта генерала Рогана Делякомба, з якими буцім-то переговорював про привернення свободи рухів на терені цілого Берліну для всіх чотирьох військових командантів та для їх помічників. Ця свобода рухів перестала існувати, відколи східньо-німецькі поліціянти зажадали особистої довідки від політичного дорадника американського генерала, як вони обидва їхали до Східнього Берліну до совєтської комендантури. Ці останні летунські історії знову загострили ситуацію довкола Берліну.

В РОЗМОВІ З АДЕНАУЕРОМ ДЕ ҐОЛЬ МОДИФІКУЄ СВОЄ СТАВЛЕННЯ ДО ПОЛІТИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ *ЗАХІДНЬОЇ ЕВРОПИ*

Баден-Баден, Німеччина. — В купелевій місцевості Баден-Баден у Західній Німеччині відбулася в четвер, дня 15-го лютого ц. р., зустріч канцлера Західньої Німеччини Конрада Аденауера з французьким президентом Шарлем де Ґолем. Головною темою розмов була справа відновлення припинених через спротив де Ґоля переговорів про політичне об'єднання Західньої Европи, заініційованих у висліді рішення голов шести держав Европейського Спільного Ринку в липні м. р. об'єднатися теж і політично. Останнім часом де Ґоль висловив проти цього ряд заперечень, але ж на теперішній зустрічі в Баден-Баден Аденауерові повелося його переконати в доцільності такого об'єднання і де Ґоль дав свою згоду на дальше ведення цих переговорів. Зафіксована ця згода у ствердженні спільного комунікату про відбуту зустріч, що і де Ґоль і Аденауер „погодилися в обличчі існуючої загрози для вільного світу, щоб продовжувати і прискорити працю над зорганізуванням такого об'єднання"

У КОНҐО ВБИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОЛКОВНИКА

Леопольдвіль. — Якийсь конґолієць застрелив через вікно полк. Юлена Дорріс Стоґнера, асистента військового аташе в америкаській амбасаді в Конґо. Причина того вбивства не відома: вбивник очевидячки навіть не старався вдертися до дому й нічого дома не пограбовано. Полк. Стоґнер читав у ліжку — це була тоді там год. 9.30 веч. Він згинув від однієї кулі. Негайно після вбивства командування військ Об'єднаних Націй та конґолійської армії оточило цілу ту дільницю 500 воякaми. В кілька годин потім арештовано одного конґолійського робітника, але ще не потверджено, чи це вбивник. Конґолійський прем'єр Сиріль Адуля, який вернувся з подорожі до Америки, заявив, що він є проти прийняття до центрального конґолійського уряду катанґійського президента Мойсе Чомбе чи будь-кого з його близьких співробітників, поки не буде зліквідований сецесіоністичний рух Катанґи. Адуля приїхав вдоволений вислідами своєї подорожі. За твердженням осіб з місії Об'єднаних Націй в Конґо, ЗДА обіцяли Адулі додаткову допомогу у висоті дол. 15 мільйонів. ЗДА помагають Конґові через Об'єднані Нації. Валеріян Зорін буцім то запитував Адулю, чим СССР може допомогти його країні і Адуля мав відповісти, що совєтська допомога повинна теж іти через Об'єднані Нації. Совєтський Союз є „принципово" проти місії ОН в Конґо і не платить ані сотика на військо ОН в Конґо.

У СВІТІ

● **Італійські комуністи** офіційно привітали рішення керівної політичної партії християнських демократів поширити урядову коаліцію „на ліво", але багато комуністів не знають, чи вони мають радіти чи сумувати з того приводу, що „буржуазний" уряд Амінторе Фанфані дістане підтримку також від лівих соціялістів, дотеперішніх союзників комуністів.

● **В Індії,** в провінції Західня Бенґалія, понад тисяча середньошкільних вчителів влаштували бурхливу демонстрацію проти низьких вчительських платень та інших розпорядків провінційної влади, які кривдять вчителів.

● **Французькі комуністи** дуже вдоволені, що їм вдалося спровокувати 8 лютого ц. р. такі вуличні сутички своїх демонстрантів з поліцією, що 8 осіб було вбитих та що та подія створила ворожі до поліції настрої й уможливила нову жалібну маніфестацію із сотнями тисяч учасників — у минулий вівторок. Французькі комуністи гарячково намагаються довести до створення „народного фронту" — бльоку соціялістів, радикалів і комуністів проти правиці, що загрожує реакційним переворотом. Покищо всі інші ліві партії у Франції не хочуть спілки з комуністами.

● **Англійська преса** заповідає, що конференція „на вершинах", за якою побивається Хрущов, таки відбудеться в Женеві в квітні або в травні цього року. До того часу нова Женевська конференція для справи міжнародного роззброєння має зробити „поступ" й формально оправдати приїзд туди през. Кеннеді й британського прем'єра Мекміллена на зустріч з Хрущовим.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Живий символ

Сьогодні, в суботу 17-го лютого, сповняться 70 років життя первоієрарха Української Католицької Церкви, Львівського і Галицького Митрополита Йосифа Сліпого. Завтра, в неділю 18-го лютого, українці у вільному світі, йдучи за покликом українського католицького єпископату і, без сумніву, власного серця, відзначать ці роковини своєю участю в урочистих Богослуженнях та у влаштовуваних з цієї нагоди публічних зібраннях. Організатори відзначення цих роковин ужили також багато заходів, щоб ці роковини використати для відповідного розголошення і тим самим здобуття міжнародної симпатії для тієї справи, що стала суттю життя, праці і терпінь митрополита Йосифа Сліпого: права українського народу жити і молитися Богові по своїй волі та вподобі.

Для нас, українців, митрополит Йосиф Сліпий, як людина і як символ, особливо близький і дорогий. З його особою, з його іменем зв'язані добрих 50 років нашої історії, з того 20 років найбільш трагічної і найбільш героїчної. Багато дечого з цієї історії пригадується і в надрукованому в цьому числі спільному посланні українських католицьких Владик у вільному світі. Багато буде сказано також на проповідях в церквах і на зібраннях в народних домах.

Проте, слова навчають, а приклади поривають — казали вже старинні. Таким пориваючим прикладом для нас усіх, без різниці віровизнань чи політичних поглядів, без різниці місця народження і замешкання, є Митрополит - Ісповідник Йосиф Сліпий, який за свій нарід і свою віру став на прю з усіма силами пекла і довгими роками витримує в цьому нерівному змагові. Народові і Церкві, що мають таких людей, забезпечене світле майбутнє.

Тож сьогодні, в 70-ті роковини Митрополита - Ісповідника, схилімо наші голови у найбільшій пошані перед величчю його духа, перед масштабом його терпінь і усвідомім собі і скажім світові їх суть.

Христос приймаючи муки молився на оливній горі: „Отче, нехай промине мене ця чаша, але нехай діється Твоя воля"! Ці слова Господньої молитви спадають на думку й нині, коли згадуємо митрополита Йосифа Сліпого із свідомістю, що як Господь через терпіння свого Сина прославив Його і спас людський рід, так і терпіння нашого Митрополита - Ісповідника й інших українських Владик як Католицької так і Православної Церков, прославляють наш нарід і — ми віримо — причиняться до його визволення!

За перемогу в холодній війні

Президент Дж. Ф. Кеннеді на своїй останній пресовій конференції минулої середи відповідав на закиди деяких критиків нинішньої Адміністрації, начебто американська закордонна політика не бере під увагу вигри у холодній війні. Президент признав, що всі американці журяться майбутністю своєї країни і всі вони хочуть, щоб Америка виграла накинену їй холодну війну. „Кожний американець хоче, щоб З'єдинені Держави були безпечні і жили в мирі, щоб справа свободи перемогла в цілому світі". Президент признав, що Америка змагає то цих цілей і що їй залежить не тільки на власній безпеці, але й на свободі всіх тих країн, де панують нині комуністи, і „тих обширів, де люди живуть у з'язниці". Однак Президент протиставився концепції, що ті цілі можна осягнути шляхом війни. „Якщо хтось думає, що ми повинні мати ядрову війну, щоб остаточно виграти, то хочу його поінформувати, що в ядровій війні не буде переможців, і що ця країна, як і інші країни, зазнає в ній дуже важких ударів. Тому в добі, коли людська раса може сама себе винищити, мусимо поводитися обережно, з почуттям відповідальности".

Коротка заява президента Кеннеді схоплює принцип сучасної американської політики: боронити безпеку Америки і визнавати, що воля інших країн і народів лежить в американському інтересі, але водночас — зберігати мир. Вся полеміка, що йде довкола американської закордонної політики, має на увазі не цей основний принцип, а методи, якими можна осягнути ціль. Дехто з правих американських кіл, найгостріших критиків нинішньої американської закордонної політики, твердить, що занадто часте й яскраве підкреслювання миру, як імперативу, може привести до формули „миру за всяку ціну", а ця формула якраз і є запереченням другої американської цілі — збереження власної волі і сприяння волі інших.

Річ у тім, що поміж „співіснуванням" типу доби Ф. Д. Рузвелта, яке насправді було угодівством, що йшло по лінії совєтських бажань із величезною шкодою для справи волі країн і народів у широкому світі, — та атомовою війною є ще дуже широкий простір. Маневрувати у тому просторі так, щоб не викликати враження угодівства і не провокувати атомової війни — в цьому саме й полягає надзвичайна трудність закордонної політики Америки. Не тільки теперішня політика за Дж. Ф. Кеннеді, але й за президента Д. Д. Айзенгавера старалася насправді „не дразнити" Москви і в своєму намаганні „злагіднити міжнародне напруження" не актуалізувала найболючішої для Москви справи — її колоніялізму, справи поневолених Москвою народів, згадуючи про неї лише вийнятково, епізодично. Проголошено Тиждень Поневолених Націй, але водночас трактовано його лише, так би мовити, для внутрішнього вжитку. Це так само, як було з допущенням УССР і БССР до Об'єднаних Націй. Америка визнала цим посередньо УССР, як самостійну державу, але ніколи з цього факту не витягала практичних висновків у своїй практичній політиці. Неґативне становище державного департаменту до створення в Конгресі постійної Комісії для справ поневолених націй — це найкращий доказ небажання цю справу систематично студіювати і актуалізувати.

Холодну війну можна вести пре різними способами. Можна вести її аж так обережно й делікатно, що критики закидатимуть урядові боягузтво, і можна вести її відважно, гостро, різко, пам'ятаючи, що саме такий спосіб найкраще переконує большевиків. Можна вести її, забороняючи високим військовикам говорити про загрозу міжнародного комунізму, виловлюючи авдиції „Голосу Америки" і запрошуючи на обід до Білого Дому московського пропаґатора комуністичної революції в Латинській Америці, і можна вести її так, як це робить генерал Лусіюс Клей в Західному Берліні і як пропонував генерал Максвелл Тейлор вести у Південному В'єтнамі. Тому президент Кеннеді має рацію, коли заперечує атомову війну, як засіб виграти холодну війну, — але не має рації, коли вважає, що всі критики нинішньої американської поведінки не бачать інших способів, як лише атомову війну.

Земля не слухає партії

Коли судити з виступів Хрущова на нарадах сільсько - господарських працівників, що відбуваються останніми місяцями в різних республіках і областях СССР, то совєтське господарство опинилося в катастрофальному стані. Перестає родити земля не тільки на Білорусі чи в гірських околицях СССР, але й навіть у родючих областях України та Сибіру. Урожаї кукурудзи на сибірських полях не досягають навіть однієї п'ятої частини заплянованих. На Білорусі випродукувано в 1961-му році, згідно із ствердженнями самого ж Хрущова, на нараді в Мінську 12-го січня ц. р., замість 206 мільйонів пудів зерна, тільки 135 мільйонів. В цій же Білоруській ССР гине масово худоба від браку кормів і в минулому році, наприклад, там загинуло 516 тисяч свиней — 15% усього поголів'я. Площі під зерновими культурами в цій республіці зменшилися протягом 1961 року на 800 000 гектарів. Подібна ситуація і в інших республіках.

Щоб ратувати сільське господарство і разом з тим себе і партію від провалу, Хрущов перекидається з одного міста в друге: з Ташкенту в Цілиноград, далі в Новосибірськ, потім у Москву, звідти у Київ, у Менськ. Стверджуючи, що „Центральний Комітет партії не задоволений станом справ у сільському господарстві", він „ставить питання рубом", вимагає від сільськогосподарських керівників або збільшити урожаї, або... віддати партійні квитки, громить науковців за пропаґовану ними досі з доручення, самої ж таки компартії травопільну систему, погрожує чистками й адміністративними заходами, сподіваючися, очевидно, що всією цією метушнею та криком він примусить землю, спустошену й зубожілу внаслідок безгосподарности, давати державі врожаї заплановані на папері компартійними чинниками.

Звичайно, не квапиться слухати Хрущова не тільки земля, але й сільськогосподарські робітники, які добре пам'ятають, що вся їхня діяльність, всі їхні почини й заходи, вся їхня „травопільна" політика відбувалися з доручення і за благословенням ЦК КПСС, а то й самого Хрущова.

Але ні метушня та погрози Хрущова, ні навіть найбільш наполегливі заходи сільськогосподарських працівників не поліпшать катастрофального стану в сільському господарстві СССР, які в інших ділянках совєтської економіки. Пропаґована сьогодні Хрущовим, замість травопільної, просапна система не дасть більших врожаїв, не вчинить сподіваного компартією чуда. Для цього мусіла б бути докорінно змінена існуюча совєтська система з її догматичною і фіктивною пляновістю. Не вплинуть на покращання ситуації ні республіканські наради, ні навіть скликаний спеціяльно на 5-го березня цього року пленум ЦК КПСС у Москві.

Неспроможність большевиків в ділянці сільськогосподарської продукції не то переганати З'єдинені Держави Америки, але навіть у значній мірі цю продукцію піднести, ствердив статистичними даними лондонський журнал „Економіст". Згідно з цими даними у Совєтському Союзі випродукувано в 1960 році 133 мільйони тонн зерна, в той час як у ЗДА за той самий час випродуковано 194 мільйони. М'яса випродуковано в СССР в тому ж році 8.7 мільйона тонн, а в ЗДА — 17.0, тобто вдвоє більше. Ясць випродуковано в СССР 26.4 більйона, а в ЗДА — 62.4 більйона — втроє більше. І ще підкреслює „Економіст", що свої продукції добивається Москва, визискуючи 38.3 мільйона осіб в сільському господарстві, а в ЗДА в цій ділянці працює тільки 5.7 мільйона осіб. В 1960 р. незначно перевищив СССР Америку лише в продукції молока і масла: 61.5 мільйона тонн молока проти 56.9 в Америці і 848 тисяч тонн масла проти 665 тисяч тонн у ЗДА.

Усі ці цифри унаглядають ще раз безвиглядність совєтської господарської системи і неможливість переганяти в цій ділянці ЗДА навіть протягом визначених на останньому з'їзді КПСС двадцятьох років. Якщо сільськогосподарська ситуація в СССР буде розвиватися так, як досі, то Москва стане незабаром не тільки перед господарським, але й політичним крахом.

В 70-ЛІТТЯ МИТРОПОЛИТА - ІСПОВІДНИКА

СПІЛЬНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЄРАРХІЇ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

† МАКСИМ ГЕРМАНЮК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Архиєпископ-Митрополит Вінніпезький
Українців всієї Канади

† АМВРОЗІЙ СЕНИШИН
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Архиєпископ-Митрополит Філядельфійський Українців ЗДА

† ІВАН БУЧКО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Архиєпископ Левкадійський, Апостольський Візитатор
Українців у Західній Европі

† НІЛЬ САВАРИН
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Едмонтонський

† ІЗИДОР БОРЕЦЬКИЙ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Торонтонський

† АНДРЕЙ РОБОРЕЦЬКИЙ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Саскатунський

† ЙОСИФ ШМОНДЮК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Стемфордський

† ЯРОСЛАВ ҐАБРО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Шикаґівський

† ІВАН ПРАШКО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Зіґрітанський, Апостольський Екзарх
Українців в Австралії

† ПЛАТОН КОРНИЛЯК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Кастрамартійський, Апостольський Екзарх
Українців в Німеччині

† ВОЛОДИМИР МАЛАНЧУК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Епіфанський, Апостольський Екзарх
Українців у Франції

† ЙОСИФ МАРТИНЕЦЬ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Судацький, Помічник Ординаріяту
для Українців у Бразилії

† АНДРІЙ САПЕЛЯК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Севастопільський в Тракії, Апостольський
Візитатор для Українців в Арґентині

† АВГУСТИН ГОРНЯК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу
Єпископ Гермонтитанський, Помічник Апостольського
Екзарха для Українців в Англії

ВИСОКОПРЕПОДОБНОМУ І ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ И ВІРНИМ, МИР У ГОСПОДІ И АРХИЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ

„Я — пастир добрий: пастир добрий душу свою кладе за вівці".

(Ів. 10, 11)

Високопреподобні і Всечесні Отці,

Дорогі в Христі Браття й Сестри в Україні й у вільному світі сущі!

Одна дуже важлива річниця в житті нашої Церкви є оцією нагодою, що лягла в основу нашого спільного послання до Вас, Дорогі в Христі Браття і Сестри. В дні 17 лютого ц. р. сповняться сімдесят літ життя нашому Первоєрархові, Голові Української Католицької Церкви в Україні, Високопреосвященному Митрополитові Кир Йосифові Сліпому. Але цей Ювілей наш Митрополит - Страдник не буде обходити у своїй престольній Церкві на Святоюрській горі, не на волі — тільки на засланні в холодній сибірській тюрмі. Серце з болю крається, коли вглибитись в цю велику трагедію, яку переживає наш Український Нарід, його Церква та її найвищий Єрарх, Митрополит Йосиф. Кожну українську душу мусить до глибини порушити й особиста трагедія Митрополита Йосифа, як людини, яку безбожна влада позбавила безправно Митрополичого Престола і свободи, цього фундаментального права людини, що належиться кожній людській істоті, яка не поповнила ніякого проступку проти карного закону. Митрополит Йосиф Сліпий терпить тільки тому, що залишився вірним Богові, своїй Українській Католицькій Церкві і її Голові, Наслідникові св. Петра, Святішому Отцеві Папі Римському, та вкінці за безмежну любов до свойого Українського Народу. Саме ця вірність Богові, Апостольському Престолові та Українській Церкві й Народові і ця жертва, що її приносить своєю особою Митрополит Йосиф Господеві, є нашою святою гордістю, що нашу Церкву очолює Божий Муж, який не скорився силі зла, але остався при Божій помочі вірним цим святим ідеалам, для яких він посвятив себе від молодости та за які приносить себе в жертву кожного дня для Христа. Митрополит Йосиф може повторити за св. Павлом в листі до Галатів: „Я розп'ятий з Христом, а живу уже не я, а живе в мені Христос. А що живу тепер у тілі, то живу вірою в Сина Божого, що полюбив мене і видав себе за мене" (Гал. 2:20).

ПОСВЯТА ДЛЯ БОГА, ЦЕРКВИ І НАРОДУ

Сьогоднішній Галицький Митрополит Йосиф, син заможних батьків нашого Золотого Поділля, від самої молодости відзначався великими спосібностями, працьовитістю та набожністю. Маючи змогу студіювати якийнебудь світський фах, молодий юнак після закінчення з відзначенням гімназійних студій в Тернополі в 1911 році, починає теологічні студії у Духовній Семінарії у Львові, щоб служити Господеві. Помітивши багаті прикмети душі й ума в молодого питомця, тодішній Митрополит Андрей Шептицький висилає його на студії до Інсбрука, які він завершує в 1918 році докторатом теології. На тому ж самому університеті габілітується, написавши працю в німецькій мові під наголовком „Навчання візантійського патріярха Фотія про Пресвяту Трійцю" (1923). Крім стисло теологічних наук, уже як священик (висвячений Митрополитом Шептицьким в 1917 році), о. Д-р Йосиф Сліпий студіював на філософічному факультеті стислу філософію, філологію та мистецтво. Від 1920 року студіював в Університетах Ґреґоріянум, Анджелікум й Орієнтальному Інституті в Римі. Після написання праці в латинській мові про Пресвяту Трійцю одержав на Ґреґоріянському університеті ступінь „маґістер аґреґатус" (прив. доцент). В часі студій теперішній Митрополит Йосиф удосконалив знання клясичних мов та вивчив крім німецької, французьку, італійську, російську і потім й англійську мову. Всі ці студії, що він їх так солідно відбував, мали на меті якнайкраще приготовити себе до праці у Христовому Винограднику і то в таких ділянках, які Церкві найбільше були потрібні, а саме — виховання якнайбільш освічених кандидатів на священиків та розвинення богословських наук, особливо тих галузей, які є важливими для кращого взаємозрозуміння і зближення Сходу і Заходу.

МИТРОПОЛИТ ЙОСИФ — УЧЕНИЙ БОГОСЛОВ І НЕВТОМНИЙ ОРГАНІЗАТОР БОГОСЛОВСЬКОЇ НАУКИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Після такої солідної підготови, молодий вчений вертається до своєї архиєпархії; де одержує від Митрополита Шептицького номінацію на професора догматики на Богословському Виділі при Духовній Семінарії у Львові (1922). Вже в наступному році о. Д-р Йосиф Сліпий стає одним із основоположників „Богословського Наукового Товариства" та основує науковий квартальник, присвячений теології, „Богословія", та стає його головним редактором аж до зліквідування його большевиками. Організація „Богословського Товариства", редаґування „Богословії" та наукова праця, як професора в Духовній Семінарії, стали головним зайняттям о. Д-ра Йосифа Сліпого й у великій мірі причинились до розвою богословської науки серед нашого духовенства і дали вклад у загальну богословську науку Католицької Церкви.

В році 1926 Митрополит Шептицький номінує вченого богослова та знаменитого організатора о. Д-ра Йосифа Сліпого ректором Духовної Семінарії, а „Богословське

(Продовження на ст. 3-ій)

Любомир Винар

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА АСОЦІЯЦІЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОФЕСОРІВ

У вересні минулого року в Клівленді створилася Професорська Асоціяція з наміром об'єднати всіх українських викладачів і дослідників в американських високих школах. В ранній організаційній фазі цієї Асоціяції деякі колеґи висловлювали сумнів, мовляв, немає потреби творити „ще одну організацію", дублювати працю НТШ або УВАН. Проте, з часом, ці сумніви розвіялися і сьогодні Асоціяція об'єднує коло 50 членів. Для вияснення хочемо подати, що нове товариство є професійною, а не науковою організацією, хоч безпосередньо має відношення до наукового українського й американського життя. Якими ж мотивами керувалася Ініціятивна група при засновуванні Професорської Асоціяції?

В першу чергу ініціятори брали до уваги сучасну ситуацію в американських університетах відносно проблематики Східньої Европи, а зокрема України. Постання професійної асоціяції напевно причиниться до кращої інформації про українські проблеми в американських університетах, а з другого боку сприятиме ростові питомої ваги української науки в Америці. Третій момент, який ініціятори брали до уваги — це факт збільшення наших сил в американських високих школах, отже треба було створити професійне товариство для організаційного зв'язку між поодинокими професорами й дослідниками. Одним з основних моментів була також застанова над можливістю творення наукового фонду при Асоціяції для уможливлення появи англомовних праць про Україну та наукових стипендій для дослідників, які займаються східньоевропейською проблематикою.

Яка ж ситуація існує під сучасну пору в американських університетах відносно дослідів слов'янської культури, зокрема совєтознавства, і яке наставлення наших науковців і наукових централь до цієї справи? В більшості випадків проблеми Східньої Европи насвітлюються тенденційно, через призму російської історичної схеми Сходу Европи, в якій немає місця на українознавство, як окрему, незалежну ділянку студій. Українську історію, зокрема часи середньовіччя, ще й досі в більшості американських університетів розглядається як інтеґральну частину російської історії.

В університеських підручниках, присвячених слов'янській історії, уживається неправильної наукової термінології, історичні поняття Русь, Росія, Україна, Білорусь і т. п. — перемішуються. Ця справа дуже небезпечна для нашої загальної праці і взагалі для об'єктивности наукових дослідів. Щоправда, існують вже два інститути слов'янознавства й совєтознавства, очолені українськими професорами, як також поодинокі українські професори намагаються виправити цю аномалію і впровадити нову інтерпретацію східньоевропейської проблематики. Проте, ці поодинокі професори без нашої загальної підтримки не зможуть як слід розгорнути своєї праці.

Тенденційний виступ державного секретаря Раска в справі України не був нічим іншим, як вислідом політичної концепції супроти Росії, яка панує в деяких урядових колах Вашингтону і знаходить свою підтримку частинно в американському науковому світі. На такого роду виступи Асоціяція буде безпосередньо реаґувати, висилаючи відповідні звернення з підписами українських і американських професорів, які з нами співпрацюють. Тож основним завданням Асоціяції є освідомлення наших американських колеґ щодо тенденційности та шкідливости російської схеми історії Сходу Европи і її далекойдучих наслідків. Цей стан можна змінити лише з допомогою публікацій наукових монографій і особистих зв'язків з американськими науковцями.

НТШ і УВАН при відповідній координації праці могли б у цьому напрямі зробити багато більше. Зокрема відчувається брак наукового журналу, присвяченого проблемам України в українській мові.

Передумовою нашого успіху в переорієнтації американської політичної думки буде серія наукових видань з українською і східньоевропейською проблематикою англійською мовою, фірмованою поважними американськими видавництвами. Маємо на увазі в першу чергу джерела до історії України, історію України, історію української культури, працю про колоніялізм Росії тощо. Щоб цей плян не був ще одним коротким спалахом наших рожевих мрій, Асоціяція, як згадано вище, постановила створити Науковий Фонд, завданням якого буде фінансувати намічені видання.

Щодо катедри Українознавства. Відношення Асоціяції до цього почину наскрізь позитивне. Уфундування такої катедри в одному з кращих американських університетів матиме велике значення. Цю катедру ми уявляємо собі не лише як центр перевишколу педагогів для українських суботніх та парохіяльних шкіл, як це згадано в одному комунікаті УФК, але як справжній науковий американський осередок, у якому буде місце для наукових дослідів і для авдиторного навчання українознавчих дисциплін. До того часу повинні появитися вже вищезгадані праці, які стануть джерельним матеріялом для американського й українського студента.

Хочемо звернути увагу на ще одну дуже важливу справу, а саме — співпрацю української професури з нашим студентством. Іде про те, щоб частина студентства старалася вибрати собі „університетську кар'єру", лишилася при університетах для вдосконалення в гуманістичних і суспільних науках. Асоціяція вживатиме в цьому напрямі відповідних заходів. Зрозуміло, що від якости й кількости наших викладачів в американських високих школах залежатимуть наші успіхи.

Під кінець ще декілька внутрішньо - організаційних завдань. Для скріплення зв'язку між членством заплянована видавання Бюлетеню Асоціяції, в якому будуть подаватися окремі статті на актуальні академічні теми, як також дані про поодиноких членів та їхню працю і осяги. Завданням цього зв'язкового органу буде також інформувати про можливості праці в різних університетах, стипендії тощо. Перше число цього видання появиться незабаром.

Якщо перші місяці нашої праці ми присвятили на організаційні справи, то тепер, у другій фазі нашої діяльности, будемо старатися якнайкраще вив'язатися з наших завдань. Віримо, що українська громада зрозуміє питому вагу запланованої праці.

Іван Кедрин

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

(8)

Окрему проблему в книжці д-ра Л. Цегельського становить соборництво й обласний партикуляризм. Автор тут теж принижує наддніпрянців і вивищує галичан. „Придніпрянці (каже він) з-правила партикуляристи. Україна в їх очах це Наддніпрянщина, Галичина, Буковина, Закарпаття. Очевидно, не всі вони такі. Є немало з соборницькими поглядами. Але в загальному це ми, галичани, є саме політичними соборниками. Всяку політику робимо, маючи на увазі Київ, ідею однієї України, навіть коли робимо свою галицьку політику..." В іншому місці Автор виразно застерігається проти „галицького загумінкового партикуляризму". І саме на тлі таких заяв читач не може вийти з дива, як то книжка д-ра Лонгина Цегельського стала насправді документом галицького політичного сепаратизму, апотеозою галицького австро- і габсбурґофільства.

„Обговоривши справу всесторонньо, ми вирішили, що історично злука з Великою Україною має свою велику вартість, але в практичній політиці вона покищо не має вартости. Навпаки, вона може нам ускладнити наше галицьке питання та може пошкодити в його вирішенні. Тому ми постановили вести свою самостійну галицьку закордонну політику та боронити інтересів Західньої України, як окремої держави... Здавалося нам безпечнішим для наших державнотворчих замислів держатись покищо цісаря Карла та ідеї українсько-галицької держави... Ми щиро, в інтересі нашого народу, бажали врятувати Австрію та Карла... Поки стояла цісарська Австро-Угорщина, ми воліли держатись Австрії. Це було корисніше і безпечніше, чим пускатись на бурхливі каламутні води... Ми держалися „цісарської клямки" якраз задля розумного та передуманого українського патріотизму... Переворот з 1 Листопада змінив чимало у положенні. Не стало „цісарської поли", як казали різні політичні пустосвисти, себто безпечного австрійського даху, як думав кожний серйозний український політик..."

Ці цитати вихоплені з різних сторінок книжки д-ра Л. Цегельського. У своєму австро- і габсбурґофільстві він так само непохитний, як в соціялістофобстві та звеличуванні Гетьманщини. І як у тих двох справах, так і тут нема в нього ніякого критицизму, він не бачить в отому „триманні за полу цісаря", в отій „цісарській клямці" галичан ніяких неґативів. Він не розуміє, що в тому щирому признанні він саме й указав на ту прірву, яка існувала між психікою отих статечних галицьких політиків з-перед першої світової війни, які здригалися перед ризиком „пускатись на бурхливі каламутні води" без цісарської клямки і без опіки Габсбурґів, та наддніпрянськими українцями, які переводили революцію.

В 70-ЛІТТЯ МИТРОПОЛИТА - ІСПОВІДНИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Наукове Товариство" вибрало його своїм головою. На одному і другому пості він виявив себе справжнім мужем науки та невтомним працівником для добра своєї Церкви і Народу. За визначні наукові заслуги найстарша українська наукова установа, „Наукове Товариство ім. Шевченка", вибрало о. ректора Сліпого 1930 року своїм дійсним членом. В році 1928 Митрополит Шептицький доручає о. Д-рові Сліпому організувати на зразок західніх католицьких університетів Богословську Академію, номінуючи його першим ректором, на якому то пості ще більше заблистів його величезний науковий та організаторський талант. Вже перед обняттям посту Ректора Богословської Академії та в часі виконування тієї функції, теперішній Митрополит Иосиф відбував часті поїздки по західніх краях Европи, відвідував наукові установи та всі їх добрі сторони старався присвоїти своїй духовій дитині — Богословській Академії. Остання його наукова подорож — це подорож до Англії 1935 року. Під редакцією о. Д-ра Иосифа Сліпого виходили крім квартальника „Богословія" ще й праці Богословського Наукового Товариства, Богословської Академії, видання Богословії, Аскетична Бібліотека гр. кат. Духовної Семінарії. Від 1929 року був він теж співробітником „Ниви", місячника, призначеного для духовенства. О. Ректор Сліпий був теж співробітником Велеградських Актів та інших своїх і чужих видань, де порушував богословські та унійні теми. Єдність св. Церкви була завжди предметом великого заінтересування теперішнього Митрополита Иосифа, як і його великого попередника, Митрополита Андрея Шептицького. О. Д-р Сліпий постійно брав участь в різних унійних з'їздах, як у Велеграді, Празі, Пинську, де виголошував свої глибоко наукові доповіді, а також зорганізував і проводив таким з'їздом у Львові. За прикладом Слуги Божого Митрополита Андрея підтримував приязні зв'язки з нашими православними Братами, що також цікавились справою привернення церковної єдности й шукали правди причин церковного роздору. Окремою ділянкою його зацікавлень були старинні пам'ятки нашого церковного мистецтва й друку, що нераз зберігались без належного доцінювання по наших церквах і парохіяльних домах нашої Церковної Галицької Провінції. Ті пам'ятки він запопадливо набував, збирав і зберігав у своєму цінному Музеї Духовної Семінарії у Львові, що його сам створив і доглядав.

В розгарі праці і при великих плянах над розбудовою Богословської Академії в повний католицький університет, застала о. Ректора Богословської Академії, друга світова війна.

ІСПОВІДНИЦЬКЕ АРХИЄРЕЙСТВО МИТРОПОЛИТА КИР ИОСИФА

А) Помічник Великого Митрополита Слуги Божого Андрея

Недомагаючи здоров'ям та старший віком Митрополит Шептицький, в час большевицької окупації 1939 року, просив Апостольську Столицю дати йому єпископа помічника, що був би рівночасно його наслідником і на цей пост запропонував найкращого кандидата, о. Ректора Иосифа Сліпого. Митрополит Шептицький високо цінив свого близького співробітника за його глибоку побожність, працьовитість, організаційний талант, широку освіту. Апостольська Столиця вже 25 листопада 1939 року номінувала о. Ректора Сліпого архиєпископом з правом наслідства на Галицькому Митрополичому престолі.

Самі архиєрейські свячення відбулись секретно у митрополичій каплиці в день Празника Непорочного Зачаття, 22 грудня 1939 року, а консекраторами були Митрополит Шептицький, еп. Никита Будка та еп. Николай Чарнецький. Обставини свячень вказували на великий хрест Божий, який з тими свяченнями вкладало Боже Провидіння на рамена Архиєпископа Иосифа й він сам був того свідомий. Дорога на Голготу Архиєпископа Иосифа почалась вже за першої займанщини Галичини і мало що не закінчилась вже під час відвороту большевиків в час німецько - совєтської війни. Тільки чудом Архиєпископ Иосиф врятувався від розстрілу. „Енкаведисти роздерли теж на мені рясу. Ми збудили в собі жаль і очікували смерти" — пише сам Архиєпископ Иосиф. Господь одначе приготовив для нього повну чашу і вона ще не завершилась до нинішнього дня.

Б) Наслідник Слуги Божого Митрополита Андрея

Після смерти Митрополита Андрея Шептицького, 1 листопада 1944 року, Архиєпископ Иосиф з волі Апостольського Престолу, перейняв Галицький Митрополичий Престіл. Кілька місяців тривав час вичікування, але скоро безбожна влада почала наступ на Українську Католицьку Церкву. З хвилиною появи ганебної брошури, спрямованої проти святої пам'яти Митрополита Андрея Шептицького, про якого покійний Великий Папа XII 1952 року сказав: „Його ім'я станеться назавжди благословенне в Христовій Церкві, що збереже згадку про його гарячу ревність за спасіння душ і про його постійну відвагу в обороні свого народу" (А. А. С. т. XLIV. 1952, стор. 877).

Незабаром після появи цієї ганебної брошури (6 квітня 1945) большевики ув'язнили 1945 року Митрополита Иосифа та всіх інших Єпископів Галицької Провінції: Преосв. Григорія Хомишина, Преосв. Івана Лятишевського, Преосв. Иосафата Коциловського, Преосв. Григорія Лакоту, Преосв. Николая Чарнецького, Ч.Н.І., Преосв. Никиту Будку. Щодо інших Єпископів на Закарпатті, то 1947 року комуністи вбили Преосв. Теодора Ромжу, Ужгородського Єпископа, 1950 року комуністична влада ув'язнила Преосв. Павла Гойдича, ЧСВВ, Пряшівського Єпископа і його помічника Єпископа Преосв. Василя Гопка. 1951 року Преосв. Гойдича засуджено на каторжні роботи, на досмертне ув'язнення. Єпископ Гопко є в концентраційному таборі. До цього часу вже майже всі принесли в жертві своє життя за Христову віру.

За що ув'язнено українських католицьких ієрархів? Відповідь на це питання дає сам Вселенський Архиєрей, Покійний Папа Пій XII у своїй енцикліці „Східні Церкви", де пише: „Тепер на ще один нарід, вельми нам дорогий, звертаємо зі смутком Нашу увагу, а саме Український Нарід. Немалою частиною цього народу є вірні, які з повним відданням і гарячою любов'ю ставляться до Риму і шанують Апостольську Столицю, як центр християнства з волі Ісуса Христа (Мт. 16. 18-19. Ів. 15-17. Лк. 22. 32) непохибну Вчительку християнської істини. Однак із великим болем довідались Ми, що і вони зазнають не менших переслідувань і знаходяться в не менш гіркому положенні, ніж інші народи..."

„Особливішим способом хочемо згадати про тих Єпископів східнього обряду, які — одні з перших — за віру зазнали горя, скорбот і зневаг. Після перевезення їх до міста Києва, вчинено над ними процес і засуджено на різні кари — до того Києва, звідки колись на всі ті землі засяяло світло християнства. Деякі з тих Єпископів уже загинули славною смертю, і можна мати надію, що вони з висот небесних, де втішаються вічним блаженством, із любов'ю споглядають на своїх духовних дітей і співтоваришів миротворчого змагу та випрошують у Бога могутньої помочі для них".

„Однак серед стільки важких нещасть, що болем сповняють серце Нам і Вам, Високодостойні Брати, одержані Нами вістки приносять теж потіху. Ясно з них виходить, що ті нещасні, в сумних і важких умовах, безстрашно й витривало стоять у вірі. І Ми, і всі добрі люди подивляють їхню стійкість. Тож нехай дійде до них усіх Наша батьківська похвала, збільшаючи і ще більше зміцнюючи їх витривалість. Нехай вони будуть цілковито певні в тому, що Ми, як спільний Батько, який має „журбу за всі Церкви" (2 Кор. 11, 28) і якого „наглить любов Христа" (там же 5, 14) щодня ревно молимось Богу, щоб якнайшвидше скрізь переможно запанувало Царство Христа, яке дає мир душам, мир народам, мир людству".

В) Голгота Митрополита Иосифа

Не знаємо докладно усіх тих страхіть, що їх пережив Митрополит Иосиф від дня засуду 1946 року на 8 років каторги і примусової праці по різних таборах на Сибірі. Довгі роки взагалі не було ніякої вістки від нього ні про нього. Яких 10 років тому назад зачала кружляти у вільному світі вістка, пущена правдоподібно самим большевицьким режимом, що він вже не живе. Та з часом показалось, що та вістка фальшива, бо надійшла достовірна і певна вістка, що він живий, а навіть у найтяжчих умовинах неволі бодриться духом і підтримує на дусі своїх нещасних співв'язнів. Його геройська постава проти безбожної большевицької влади принесла також особливу потіху і підтримку вірним Українцям, що як сироти без доброго батька остались у рідному краю на поталу жорстокої влади, що намагалась затерти всякий слід по знищеній на зовні українській католицькій Церкві. Час - до - часу він знайшов спосіб передати своїм вірним батьківське слово потіхи й заохоти до витримання в доброму.

Здавалось, що 1954 року, по відбутті присуджених 8 років каторжних робіт і він зможе зажити в якихось можливих людяних умовинах. Та ворог не знає пощади. Митрополита Иосифа знову поставили перед безбожницький суд, зразу в Москві, а опісля в Києві, щоб його знову засудити за так званий злочин спротиву московсько - большевицькій владі, що зажадала безумовного і наявного зірвання з Святим Апостольським Престолом в Римі й переходу на московське православіє. При тій нагоді большевицька влада намагалась зломити спротив Митрополита Иосифа хитрими, підступними обіцянками. Як колись диявол кусив Христа, обіцюючи йому різні блага цього світу, так і Митрополитові Иосифові обіцяли різні високі становища, лише, щоб відрікся своєї Церкви. Коли ж ані хитрощі, ані муки й тортури не зламали його, процес закінчився новим присудом на каторжні роботи в часі дальших 5 (п'ять) років. Вже проминуло 16 років, як Митрополит Иосиф Сліпий карається в большевицькій неволі на засланні.

Під час відбування каторжних робіт на Сибірі, а саме 1947 року, припадало 40-річчя його священства, також мила й радісна річниця, але, на жаль, у таких сумних обставинах. Наші вірні Українці у вільному світі, з боязни, щоб не погіршити його й так уже тяжкої долі, обмежились до тихих молитов на його святі наміpення й помножили свої благання за кращу долю нашої Церкви.

Але Святіший Отець Папа Пій XII схотів дати вислів своєї особливої батьківської любови й пошани до нашого Митрополита - Страдника й на сам празник Різдва Христового, 25 грудня 1957 року, вислав з того приводу довіреними засобами прегарне відручне Апостольське Письмо з привітом, побажаннями й Апостольським благословенням. Наведемо тут в цілості цей черговий документ особливої уваги й прихильности для нашої Церкви. Ось воно: (дивись Урядовий Вісник Апост. Візитатури 1959, ч. 1-3. стор. 38-40):

„Високодостойному Братові — Иосифові Сліпому, Митрополитові Галицькому, Архиєпископові Львівському, Єпископові Камянецькому

ПАПА ПІЙ XII

Високодостойний Брате, Привіт і Апостольське Благословення!

Недавно завершений сороковий рік Твого священства дає Нам добру нагоду виявити Тобі Нашу любов і пошану та й в Нашому затривоженні потішити Тебе серед стільки скорбот Твого вигнання. Бо ж знаємо, як то Ти, по одержанні перед 18-ти роками повного священства, ревно виконував Твою пастирську службу у Львівській Єпархії, спершу як Помічник-Коадютор з правами наслідства, а згодом як Архиєпископ - Ординарій. Але за Твій вірний зв'язок з оцим Апостольським Престолом Тебе засуджено на каторгу і Ти мусів залишити Твоє вірне стадо. Опісля Тебе в'язнили по різних тюрмах, а вкінці запроторено Тебе у Середущу Сибір і перебуваєш тепер у далекій місцевині Маклаково, як сторож - служачий в домі для немічних. Тож висловлюючи Тобі, Високодостойний Брате, Нашу, з цілого серця, вдячність за ревне виконання Твого священного пастирського уряду перед утратою свободи і за те, що Ти сподобився „за ім'я Ісусове понести ганьбу", благаємо усердно Божу Дитинку Ісуса, щоб ласкаво зволив потішити й скріпити Твого духа серед стільки життєвих невигод і прикрощів. А тим часом на знак певної небесної опіки і на завдаток Нашої особливої любови уділяємо Тобі, Високодостойний Брате, цілим серцем у Господі Наше Апостольське Благословення.

Дано в Римі при святому Петрі, дня 25 місяця грудня, на Різдво Господа Нашого Ісуса Христа, року 1957-го, Нашого ж Вселенського Архиєрейства дев'ятнадцятого.

ПАПА ПІЙ XII-ий".

На жаль не маємо зворотної посвідки від Найдостойнішого Адресата про отримання Папського письма, хоч і догадуємося, що воно дійшло до його рук, а тоді було для нього найкращою потіхою в його сумному положенні.

МИТРОПОЛИТ ИОСИФ СЛІПИЙ — ДОБРИЙ ПАСТИР

Велика є мужність і стійкість у св. Вірі Митрополита Иосифа, що як „Добрий Пастир дає душу за вівці свої" (Ів. 10, 11). Не скорився він перед безбожною владою, не відрікся своєї Церкви святої, не зрадив своїх овець, не побоявся мук. Він свідомий того, що на нього звернені очі нещасних вірних дітей, що остались на Україні і також страждають переслідування за св. віру. Та й не тільки вірні Українці глядять на нього, як на свого Первоєрарха-Страдника, але й ті, що їх він бажав би приєднати для Христа й церковної єдности. Тому радо несе тяжкі кайдани неволі, а ті кайдани, за словами Святішого Вітця Папи Пія XII напевно промовляють і до вірних і до невірних голосніше як живе слово (Енцикліка „Східні Церкви").

Хоч слабосилий тілом, але як завжди бодрий духом, він задивлений у Христа Розп'ятого і захоплений правдою про безконечну Любов Божу до нас, він черпає щораз нові сили для витривалости й відпорности на всі невигоди та фізичні і моральні терпіння. Терпеливо, з повним відданням на Божу волю зносить усе так, що може повторяти за св. Павлом (2 Кор. 4, 11) „У всьому нас тиснуть, та ми не нарікаємо, тривожимося, але не тратимо надії, переслідують нас, але ми не опущені, ми повалені, але не погублені, нас живих постійно видають на смерть за Ісуса, щоб життя Ісусове об'явилось в нашім смертнім тілі".

Христос наш Божественний Первосвященик, напевно щедро спомагає свого вірного слугу, щоб він вийшов побідно з тих тяжких змагань і міг колись повторити за словами св. Павла з другого листа до Тимотея (4, 7-8): „Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг. На останок зберігається мені вінець праведности, що його мені дасть того дня Господь Праведний Суддя".

**

І ми всі, Дорогі в Христі Браття й Сестри, вітаючи найкращими побажаннями нашого Найдостойнішого Ювілята з його 70-річчям, об'єднаймося з ним у тих сердечних почуваннях і дякуймо Милосердному Богові за те, що дав нам такого світлого Первоєрарха. Дякуймо за всі ласки, що ними Милосердний Бог обдаровував його в час його життя дотепер і просім, щоб зберігав його для нас й обдаровував найбагатшими скарбами Своєї безконечної Любови ще на многі літа, аж до остаточного тріюмфу Христового Царства на наших рідних українських землях і в цілому світі.

У світлий день уродин нашого Первоєрарха - Страдника помножім, Браття і Сестри, наші покірні благання, щоб якнайскоріше здійснились ті високі, святі Христові ідеали, що за них він страждає і віддає себе на цілопальну жертву. Хай щоскорше сповниться те його найгарячіше бажання — побачити цілий наш український нарід, об'єднаний в одній, святій, соборній й апостольській Церкві, під непомильним проводом Вселенського Найвищого Пастиря Папи Римського.

Звеличуючи геройські подвиги нашого Митрополита Ісповідника перед світом, повторяймо, Браття і Сестри, наш могутній молитовний похід, щоб виблагати в Бога кращої долі для нашої святої Церкви й для нашого українського народу. Звернімо увагу й інших народів на ту кривду, що діють нашому народові на Рідних Землях, та й запросім їх до участи в нашому молитовному поході за Божі й людські права для нашої Церкви й нашого народу. Нехай почують наш голос і могутні цього світу, що так часто й так багато говорять про права людини і про свободу народів, а ледве хто має відвагу стати в обороні тих прав нашого народу. Нехай почують наш голос ті, що наложили на наш нарід страшне безбожницьке ярмо, нехай опам'ятаються і привернуть волю Українській Католицькій Церкві і нашому народові, щоб вільними устами міг наш Первоієрарх Иосиф прославляти Бога та своїми, звільненими від кайдан, руками принести Безкровну Жертву подяки, що його терпіння ласкавий Господь прийняв і винагородив.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога й Отця, і причастя Святого Духа, нехай буде зо всіма вами" (2 Кор. 13, 13).

Дано у Вінніпеґу, Філядельфії, Римі, Едмонтоні, Торонто, Саскатуні, Стемфорді, Шикаґо, Мельборні, Мюнхені, Парижі, Куритибі, Буенос Айрес, Лондоні, дня 17 лютого 1962 року.

† МАКСИМ, Митрополит
† АМВРОЗІЙ, Митрополит
† ІВАН, АЄпп.
† НІЛЬ, Єпп.
† ІЗИДОР, Єпп.
† АНДРЕЙ, Єпп.
† ИОСИФ, Єпп.
† ЯРОСЛАВ, Єпп.
† ІВАН, Єпп.
† ПЛАТОН, Єпп.
† ВОЛОДИМИР, Єпп.
† ИОСИФ, Єпп.
† АНДРЕЙ, Єпп.
† АВГУСТИН, Єпп.

92 сенатори ЗДА піддержують видачу Шевченківської поштової марки

Спілка Визволення України, її головна Управа в ЗДА, звернулася листовно до всіх сенаторів ЗДА, просячи підтримки в справі вшанування Тараса Шевченка американською поштовою маркою „Чемпіон оф Либерті".

Листи вислано в серпні 1961 р., і на них відгукнулось дев'ятьдесять два сенатори, відповівши, що вони радо таку акцію підтримають своїми заходами у поштовому департаменті.

Надсилаючи листи до кождого сенатора ЗДА, голова СВУ Аскольд Ємець і генеральний секретар Сергій Терентюк, крім листа в справі марки, додавали ідеологічну програму СВУ, в якій з'ясували боротьбу членів цієї організації і всього українського народу за українську суверенну державу, щоб визволитись від насильної московської окупації, від московського колгоспного рабства і московського колоніяльного визиску, який руйнує наш край і нашу культуру та вдержується на Україні за допомогою московської мілітарної і поліційної сили.

До листів додавали також Меморандум, виданий Українськими Організаціями з нагоди проголошеного Тижня Поневолених Націй Президентом Айзенгавером 17-го липня 1960.

У цьому меморандумі з'ясовано боротьбу 45-мільйонового українського народу, який на кілька століть раніш ніж Москва заснувала свою суверенну державу, яка століттями охороняла Україну-Русь і Західню Европу від нападів кочуючих грабіжницьких орд, що йшло зі Сходу. У меморандумі представлено боротьбу українців і москвинів в історичному аспекті, що охоплює три останні століття.

92 сенатори, одержавши листи і апелі про вшанування Шевченка, який є символом боротьби за волю і людську гідність, не тільки українського, а й усіх поневолених народів, зареаґували листами, в яких виразно піддержують плян Шевченківської поштової марки та подають таку свою опінію до відома генеральному поштмайстрові.

Також приємно згадати, що на звернення Українських Злучених Організацій міста Клівленду, генеральний прокуратор ЗДА Роберт Кеннеді причинився до акції за вшанування Тараса Шевченка маркою „Чемпіон оф Либерті", звертаючись в цій справі до поштового департаменту, про що недавно повідомив листовно голову УЗО п. Міська.

Михайло Бабій,
заст. голови УЗО. Відд. УКК
в Клівленді.

Вшанували Шевченка у Великій Британії

Комітет для вшанування 100-річчя з дня народження Т. Шевченка у Великій Британії гідно вшанував ці роковини, видавши у видавництві „Ди Мітр Пресс" у Лондоні вибір поезій поета в англійському перекладі пера молодої англійської поетеси Віри Річ.

Книжка має заголовок „Пісня з темряви" („Сонг авт даркнес") і включає 38 поем, а між ними „Причинну", „Гамалію", „Розриту могилу", „Наймичку", „І мертвим, і живим...", „Заповіт", „Неофіти" і інші.

Не будучи знавцем англійської мови, автор цих рядків [illegible] вати вартість перекладу і тому віддає слово Поль Сельверові, на думку якого „її (Віри Річ) переклади є так з інтелектуального як і аритистичного погляду досягненням високої кляси". Цю думку Сельвер висказав у вступному слові до згаданої книжки.

Поль Сельвер є сам поетом і перекладачем із слов'янських літератур, а також одним із сеньйорів між англійськими перекладачами творів Шевченка.

Думаємо, що думка Сельвера є доброю рекомендацією для перекладів Віри Річ.

Крім самих поезій, редактор книжки, викладач російської та української мови й літератури на лондонському університеті В. Свобода, включив до неї знаменитий есей про Шевченка пера пок. професора лондонського університету В. К. Матюса, який був появився друком вперше у 1951 р. окремою книжечкою у видавництві СУБ, а також вступ, написаний редактором - упорядником книжки, які разом із Матюсовим есеєм дає повний образ Шевченка поета і людини, та тих ідеалів, за які він боровся.

Перу В. Свободи належить теж пояснення до поезій Шевченка в англійській та інших мовах.

З нотками перекладчиці, в якій вона дякує всім тим, що її якнебудь допомогли у праці над перекладами, бачимо скільки осіб брало більшу або меншу участь у тому, щоб книжка появилася друком. І тому, хоч найбільшу роботу у приготуванні появи книжки зробили сама Віра Річ та редактор - упорядчик В. Свобода, то можна сміло сказати, що до деякої міри книжка є вислідом колективної праці цілого ряду осіб.

На нашу думку всі, що якнебудь причинились до появи книжки, можуть мати повне вдоволення і сатисфакцію, бо публікація є наскрізь вдалою і дуже потрібна, коли зважити, що всі англомовні збірки перекладів Шевченкових поезій давно вже вичерпані. Ми переконані, що українці, які живуть у англомовних країнах по обидва боки океану, не забудуть придбати собі книжку, яка не тільки буде прикрасою їх бібліотек, але також знаменитим засобом познайомити своїх дітей, які може, української мови не знають, або знають її мало, із творчістю і життям поета, з якого спадщини, вони, ті діти українського походження, можуть бути завжди горді.

Дуже важне те, щоб в першу чергу українці допомогли книжці розійтись також і з тої причини, що як інформує редактор книжки, Комітет в Лондоні плянує видати два дальші томи творів Шевченка в англійському перекладі, з яких другий обійматиме зразки Шевченкової прози, а третій його драми, щоденник, та листування.

Успіх у розпродажі цього першого тому дасть змогу Комітетові видати два дальші томи, а англійське видавництво заохотить може анґажуватись у видавання творів української літератури в англійських перекладах.

Для заінтересованих подаємо дві адреси, де можна книжку замовити:

The Mitre Press, 52 Lincoln's Inn Fields, London, W.C. 2, England;

Shevchenko Centenary Committee, 49, Londen Gardens, London, W. 2, England.

Ціна книжки 16 шілінґів.

Теодор Данилів

З НАШИХ БУДНІВ

ЛИСТ З АРТЕМОВСЬКА

„З Честеру, Пенсилвенія, — пише п. Григорій, — до Артемовська, в Сибірії, світ далекий, дорога неблизька. Ви там, у Великій Метрополії, маєте більше мап та атласів, то придивіться краще, де той Артемовськ знаходиться — в Красноярському краю чи десь під Камчаткою. З того далекого світу, з країни білих ведмедів і червоного жаху написав письмо мій брат Олекса, як бачите — під Різдво Христове, бо лист починається привітом „Христос Рождається!"

Та спершу декілька слів про мого меншого брата, Олексу... Він ще дитиною тоді був, коли я виїхав у світ-заочі. Не хочу його чудити чи судити, та він, кажуть, „активно" сприйняв рядянську дійсність: навіть був комісаром. Це не встерегло його від Сибіру, розуміється. Після „перевишколу" (вісім років каторги) залишився жити коло Артемовська, де й хату собі зліпив власними руками. В Західню Україну не має охоти вертатись: тут, в Сибірі, безпечніше, — пише.

Одного разу я натякнув йому, так, поміж рядками: „Ну, що ж, брате Олексо? Обдурив тебе твій дядьо? (маючи на думці Сталіна, що його заслав). На це мій браток відписує мені ось що:

„Так, дорогий брате, ти правду кажеш, що дядьо нас обдурив. Той дядьо хитрий, він і вас обдурить, і то скоро! Він уже вас обнімає, осталось тільки поцілувати, і всьо будет харашо. За тим, що я тепер не з тобою, пізно жалувати. Та коли, дасть Біг, поживем ще 10—15 років то напевно стрінемось..."

Так пише людина, що 15 років коротає свій вік на засланні, в сибірській тайзі, серед білих снігів і ведмедів... Не можу вийти з дива, як це він так бистро орієнтується в теперішній ситуації?.. Звідки він знає, що між Америкою і Совєтами з року на рік затіснюється коекзистенція, що хитрий дядьо; — вже не вусатий Иосиф, а лисий Нікіта, — так рветься обнімати й цілувати вуйка Сема, аж зо шкури вилазить!

Але читаймо далі, що пише мій браток:

„Дорогі брате і братово, ви вже десь старенькі і не працюєте, то з чого живете? Чи пенсію вам платять, а може діти помагають вам? Чи стільки грошей напшпарували, що на старість хватить?.. Дорогий брате, як єсть у вас гроші — їжте, пийте, уживайте світа, а то прийде дядьо і все забере!"

Дочитавши листа до цього місця, я сплюнув і сказав: „Тьфу! А щоб твоє слово, брате Олексо, обернулося в полову, не в обиду тобі сказавши! Ну й ворожбит знайшовся! Подумайте, що він нам пророкує: не більше, не менше, а „визволення" з капіталістичного гніту, з усіми його благодатями з безплатною прогулянкою до Красноярського краю чи ще далі!

Дорогий брате Олексо, дай Боже, щоб з тебе вийшов кепський ворожбит, але я дякую тобі за цього листа, бо твої слова не отак, на вітер писані: це крик тривоги з сибірської пустелі, це осторога для всіх нас, і тих, що на верхівнях роблять високу політику, і тих, що доживають віку на старечій пенсії. Осторога для всього вільного світу, щоб не дав себе отуманити „хитрому дяді в овечій шкурі — з вовчими зубами."

Стільки мій приятель п. Григорій, з Честеру, Па., якому на цьому місці щиро дякую за тему до фейлетоника. Хоч боюсь, дуже боюсь, що слово осторги його брата Олекси з далекого Артемовська буде ще одним голосом вопіющого во пустині...

Ікер

Народне Віче в Ню Йорку в справі побудови Пам'ятника Шевченкові

11-го лютого відбулося в приміщенні Українського Народного Дому старанням Комітету Пам'ятника Шевченкові на місто Ню Йорк народне віче в справі побудови Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

У вічу взяли участь 100 осіб. Голова Комітету, д-р Іван Козак відкрив віче, яким відтак проводила обрана президія в складі: д-р Василь Вишиваний — голова, проф. Михайло Лисогір — заступник голови та Микола Турецький — секретар. За почесним столом зайняли місця 12 представників різних організацій. Представник Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові, проф. Юліян Ревай доповідав про сучасний стан справи, а зокрема про перебіг та загальний вислід збіркової акції на цю ціль у всій країні. Його звідомлення доповнив екзекутивний директор того ж Комітету та гол. предсідник УНСоюзу, п. Йосип Лисогір.

Голова місцевого Комітету, д-р Іван Козак, звітував подрібно про організацію та дотеперішню діяльність Комітету, а зокрема про вислід збіркової акції на терені нашого міста. Згідно з його звідомленням, Комітет зібрав досі $ 11,310.17. Ця сума постала з пожертв поодиноких організацій та індивідуальних жертводавців, що були складені безпосередньо в Комітеті або зібрані деякими організаціями і особами.

Загальної збіркової акції по домах досі не було із-за недостачі адресаря. Комітет взявся за виготовлення адресаря та при великому вкладі труду і часу виготовив адресар, що охоплює понад 2,000 адрес в дільницях Мангеттен і Бронкс. У зв'язку з цим Комітет рішив перевести негайну ударну кампанію для збірки датків на пам'ятник при допомозі збірщиків, що мають відвідати всіх українців у тих дільницях в їхніх помешканнях. Для цього Комітет поділив згадані дільниці на відповідні збіркові райони та приготовив орієнтаційні листи з адресами. Потрібне число збірщиків мало б зголоситися під час віча.

Після короткої дискусії, голова віча палкими словами з'ясував вагу побудови пам'ятника Шевченкові в столиці світу та закликав приявних зголошуватися на збірщиків. Зголосилося тільки 17 осіб, хоч потрібно принаймні 100. — Ті, що зголосилися, одержали зараз же відповідні інструкції та матеріяли, потрібні для виконання їхнього завдання. Вони розпічнуть своє діло вже наприкінці біжучого тижня обходом приділених районів.

Вкінці схвалено одноцушно резолюції, що їх запропонував і прочитав д-р Олександер Соколишин, заступник голови місцевого Комітету. В резолюціях прийнято до відома і одобрено дотогочасну діяльність Комітету на місто Ню Йорк та висловлено йому подяку. Одобрено також плян Комітету щодо переведення ударної кампанії та закликано все українське громадянство включитися масово в цю всенародню акцію складанням якнайщедріших датків та підтримкою збірщиків при виконанні їхньої відповідальної праці.

В часі віча, його учасники зложили на фонд побудови Пам'ятника Шевченкові суму $ 451. І. К.

Звіт з Річних Зборів 66 Відділу СУА в Ню Гейвені, Конн.

21-го січня відбулися Річні Збори 66 Відділу Союзу Українок Америки в Ню Гейвені.

Зборами проводила М. Гижа, секретарювала О. Томоруґ. Голова Р. Яхницька здала звіт з діяльности Відділу за 1961 р., пізніше звітували всі членки Управи.

На внесок п. Данилович голови Контрольної Комісії, яка знайшла всі книжки і рахунки в найбільшім порядку, збори схвалили Управі абсолюторію.

Вибрано слідуючий склад Управи на 1962 рік: Ростислава Яхницька — голова, М. Гижа — містоголова, І. Гриневич — рекорд. секретарка, І. Лодинська — касірка, В. Зальницька — фінансова секретарка, М. Гижа — реф. культурно-осв., С. Данко, — реф. організ., С. С. Березіцька, О. Лісович, М. Панкевич господарські, М. Рудницька, С. Добчанська, О. Марків — усп. опіка, Г. Вергун — англійська прес. реф., О. Томоруґ — українська прес. реф. Члени Управи: Андрухів і Бриньовська. Контрольна Комісія: М. Данилович, М. Котлак, С. Сидорик.

Діяльність Відділу за р. 1961 була успішна. Крім культурно - освітньої праці — як влаштування різних імпрез, чайних вечерів, читання на кождих ширших сходинах цікавих доповідей — як: „Колядки", „В день Матери", „В честь Митрополита Андрея Шептицького", „Листопадовий зрив" і інші. Відділ зростає і фінансово завдяки реф. господарським — які часто влаштовують продажі печива і т. п.

Грошовий оборот за 1961 р.: Загальний прихід $ 1,017.71 розхід $ 710.55.

Відділ опікується школою в Карльсруге а також допомагає хорим тут і скитальцям в Німеччині.

Відділ жертвував $100 на пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, $100 на Семінар в Стемфорді, на пам'ятник Лесі Українки у Клівленді $25, і залишенцям до Німеччина $60, на фонд Мати і Дитина $132.

Коли взяти до уваги, що Відділ нараховує тридцять і кілька членок, треба признати, що організація є в добрих руках і розростається на відтинку культурно-освітнім і господарсько - фінансовім.

Хор „Ластівка" при 66 Відділі СУА під проводом диригентки М. Гижої — після короткої перерви, почав свою діяльність — співає кождої неділі в церкві, а також приготовляється до академій і імпрез.

О. Томоруґ, пресова реф.

ВИСТАВКА МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ МАРҐАРЕТИ ҐРЕЙ-ДЯДИНЮК

В неділю дня 18 лютого, о годині першій вполудне відбудеться відкриття виставки малярських праць Марґарети Ґрей- Дядинюк. Влаштована виставка в залі ч. 31 Українського Народного Дому при 142 Другій Евеню в Ню Йорку і буде відкрита від 18 лютого до 4 березня ц. р. в суботи і в неділі від 1-ої до 8-ої години й у вівтірки, четверги і в п'ятниці від 7-ої до 9-ої вечора.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 17-го ЛЮТОГО 1962:

Помилково ці Збори перший раз були проголошені під датою 18-го лютого ц. р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Відд. 117-го „Запорозька Січ" відбудуться в приміщенні Українських Кат. Ветеранів, при 33 Іст 7-ма вул. в год. 7:00 веч. На порядку дня: місячний звіт Управи. Побір вкладок від год. 6:00 веч. Р. Іваницький, секр.

Спорт.

СІМКОВИЙ ТУРНІР

„Леви" — Словаки 1:0 (0:0)

В неділю, 4-го лютого грали „Леви" п'яті із черги змагання в копаному м'ячі Сімкового Турніру із дружиною Словаків. Цим разом „Леви" пімстилися на Словаках за дві кривди, які їм судді зробили саме з цьою самою дружиною в 1959 і 1961 роках і через ці дві кривди „Леви" не здобули Чемпіонату Вищої Дивізії та Чаші Акселя Нільзена на постійно.

Цим разом „Леви" перемогли Словаків з рахунком 1:0, зовсім певно та заслужено.

До цих змагань „Леви" виступили в такому складі: Кашуба, Еліяшевський, Терлецький, Мелешко, Скороход, Мек Леод, Стахровський, Ґрат і Яворський.

Одинокі ворота Словаків здобув Стахровський з довгої подачі з лівого на праве крило Мек Леода у 18-ій хв. гри.

Після цієї перемоги „Леви" ділять з поляками Іґелс перше місце Вищої Дивізії із відношенням точок 8:2 та воріт 7:4.

„Левам" ще осталося грати двоє змагань проти найсильніших дружин, а це: Швабен та Іґелс — і їм треба конче ці дві дружини перемогти, якщо вони хочуть здобути чемпіонат Вищої Дивізії та Чашу Акселя Нільзена. 2

Інші вислідн Вищої Дивізії: Іґелс — Литовці 2:1, Ганза — Швабен 2:1 та Ґрін - Вайт — Марунс 2:1. У Першій Дивізії Сумівські „Крила" програли до сильних Вандерерс 0:3 та втратили дві дуже цінні точки, які їх зіпхали із п'ятого на шосте місце.

„Крила" ще мають грати проти Рамс та Гузірс і якщо не здобудуть щонайменше дві точки, то мабуть будуть виключені від Сімкового Турніру в 1963-му році.

Інші висліди Першої Дивізії: Кікерс — Гузірс 5:1. Спарта — Некакса 0:0 та Фортуна — Ромс 1:0.

У показових змаганнях перемогли Іґелс німецьку дружину Ваваріянс із Мілвокі, стейту Вискансин із рахунком 4:1.

Петро Головатий

● У Мадриді суспільно - політичною проблемою стала кампанія проти — корів, що їх багато еспанців тримають в партерових мешкальних домах на передмістях еспанської столиці, кормлять виключно лише опроваджуваним сіном та щоденно вранці опроваджують „на прохід" вулицями міста. Санітарні й різні суспільні організації вимагають від уряду зліквідування „міських корів", що їх власники піднесли крик, що хочеться зруйнувати їх матеріяльно.